

NOVI LIST

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Trst, Ulica Martiri della Libertà
(Ul. Commerciale) 5/1. Tel. 28-770
Za Italijo: Gorica, P.zza Vittoria
18/II. Pošt. pred. (casella post.)
Trst 431. Pošt. č. r.: Trst, 11/6464
Poština plačana v gotovini

ŠT. 508

TRST, ČETRTEK 23. JULIJA 1964, GORICA

LET. XIII.

Tretja sredinsko-levičarska vlada

Kriza italijanske vlade, ki je takorekoč iznenada in nepričakovano nastala dne 26. junija, se je zaključila v sredo, 22. t. m. Ministrski predsednik je ostal poslanec Aldo Moro in tudi med ministri ni mnogo sprememb.

Nespremenjen je v bistvu ostal tudi vladin program. Zato se navaden državljan lahko upravičeno vpraša, čemu in zakaj je pravzaprav izbruhnila kriza, če ta ni povzročila nobenih bistvenih političnih premikov?

Problem pa ni tako enostaven, kot bi se zdel na prvi pogled. Vodstva sredinsko-levičarskih strank, ki so se sporazumela za nadaljevanje prejšnje vladne koalicije, izjavljajo, da je nov dogovor zlasti podrobneje in natančneje opredelil tiste točke starega sporazuma, ki so se mogle tolmačiti na različne načine, ter hkrati ponovno potrdil politično hotenje prizadetih strank, da brez obotavljanj in miselnih pridržkov nadaljujejo z izvajanjem sredinsko-levičarske politike.

Kar zadeva vprašanje zasebnega šolstva, ki je bilo bližnji vzrok krize, so se stranke dogovorile, da bo nova vlada do 30. junija 1965 pripravila nov zakon, ki naj zadevo dokončno uredi. Glede 5-letnega gospodarskega načrta, ki ga je predložil dosedanji minister za proračun Giolitti, so se sporazumele, da se bo nadaljevalo njegovo preučevanje na tehnični ravni, zlasti in tudi v okviru sindikalnih ter gospodarskih organizacij. Vlada bo zavzela dokončno stališče, ko bodo vse pristojne ustanove povedale svoje mnenje o poletnem načrtu. Glede urbanističnega zakona je v sporazumu rečeno, da ne bo v nobenem primeru prizadel stanovanjsko lastništvo, temveč omogočil in prispeval, da bi zlasti revnejši sloji prišli do lastnega stanovanja. Razlastitve so predvidene le za zemljišča, vključena v podrobne regulacijske načrte, razlašeni posestniki pa bodo prejeli odškodnino.

Precejšen del novega sporazuma govori o ukrepih, ki so potrebni, da se Italija reši gospodarske krize. Nova vlada se obvezuje, da bo skrbela predvsem za monetarno stabilnost, za postopno izboljšanje plačilne bilance in za ustalitev cen. Njena skrb bo tudi, da se povečata varčevanje in proizvodnja. V zvezi z gospodarsko krizo se napovedujejo novi ukrepi, ki pa še niso znani. Znano je samo, da si bo vlada prizadevala za omejitev državnih izdatkov in za omejitev izdatkov občin ter pokrajin.

Politično najbolj zanimivo pa je, da je kriza nekoliko ošibila enotnost in moč štiristranske koalicije, ker so se v notranjosti Kršč. demokracije in It. socialistične stranke učvrstile vrste nasprotnikov sredinsko-

PREMIK NA DESNO V ZDA

Senator iz Arizone Barry Goldwater bo torej protikandidat sedanjega predsednika Johnsona pri predsedniških volitvah 3. novembra. Za Američane bi morala biti izbira lahka: na eni strani napredni program demokratske stranke, ki je dala v zadnjih desetletjih Ameriki predsednike, kot so bili Roosevelt, Truman in Kennedy, in ki je preko svoje ekspoziture na vladi prav pred kratkim izbojevala zakon o državljskih pravicah, ki zagotavlja enakopravnost črnec; na drugi strani pa program tistih, ki so se zbrali okrog Goldwaterja kot svojega zastavonoše in med katerimi so najbolj zagrizeni reakcionarji, rasisti in vojni hujskači. Ne bi smelo biti razloga, da bi dvomili o izidu predsedniških volitev, in ga morda res ni, ker še nismo izgubili zaupanja, da v večini Američanov vendarle prevladuje zdrava pamet nad nagnenjem, da se brez odpora predajo demagogiji. Vendar pa v politiki ne veljajo samo računi. Vedno spet se pojavijo v njej neracionalni, nepredvidljivi, skoraj mistično skrivnostni faktorji, ki preobrnejo predviden razvoj. In ni izključeno, da se zna to zgoditi tudi pri predsedniških volitvah v Ameriki. Vsekakor je bolje, da svobodni svet računa tudi z možnostjo, da zmaga Goldwater, in se pripravi na tisto, kar bi se zgodilo v takem primeru.

GOLDWATER ZASTAVONOŠA REAKCIJE

Kaj bi se zgodilo? Kako bi vplivala Goldwaterjeva zmaga na svetovno politiko? Mislimo, da so to dovolj dobro in jasno nakazali komentarij svetovnega tiska po njegovi izvolitvi za republikanskega kandidata. Veliki zahodni listi so jih objavljali pod naslovi kot »Goldwaterjeve ideje nesprenjemljive za NATO«, »Samomor (republikanske stranke) v San Franciscu?«, »Goldwater je anahronističen, tako je reakcionaren«, »Goldwater upa na zavezništvo z jugom (t. j. z rasisti) za zmago pri predsedniških volitvah« itd. Razen skrajne desnice se ves svet strinja, da bi pomenila izvolitev Goldwaterja katastrofo za zahodno politiko.

Goldwater je sicer sin judovskih staršev, čeprav je bil vzgojen v eni izmed ameriških protestantskih ločin, kljub temu pa je postal kandidat ameriških rasistov. Goldwaterjeva zmaga bi pomenila izbruh najhujših rasnih sporov in spopadov v Združenih državah ter bi povzročila oster razkol javnega mnenja med rasiste in antirasiste. To bi postal glavni ameriški notranjepoli-

levičarske smeri. V Kršč. demokraciji je stopila v opozicijo Fanfanijeva skupina, pri socialistih pa Lombardijeva skupina. Bodočnost bo pokazala, kakšen vpliv bosta politični akciji obeh skupin imeli na delo nove vlade in zlasti na ohranitev ter učinkovitost sredinsko-levičarske politike.

tični problem, ki bi zasenčil vse drugo. Rasistom bi neskončno zrastel greben. Bilo bi pravo zmagoslavje »Ku Klux Klana«. Ni mogoče reči, kam bi to privedlo, toda človek se nehoti spomni na to, da je bilo črnsko vprašanje že enkrat povod za ameriško državljansko vojno. Vsekakor bi bile zasekane ameriški demokraciji rane, za katerih zdravljenje bi potrebovala desetletja. Rasizem bi tudi odločno odtujil Združenim državam afriške in azijske države ter jih pahnil glede na to, da so v svojem razvoju potrebne pomoči, v naročje vzhodnemu tabo-ru. Poleg rasizma bi v primeru Goldwaterjeve zmage nedvomno spet oživele najslabše tendence iz dni mackarthizma in »lova na čarovnice«.

V NEVARNOSTI JE ZAHODNA VZAJEMNOST

Goldwater zastopa težnjo odločne roke v zunanji politiki, to je, da se dajo mednarodni problemi reševati s silo. Pripravljen je uporabiti orožje tako za rešitev »kubanskega problema«, kot v južnovzhodni Aziji in drugod. Gotovo je, da bi bil svet v času njegove vlade vedno na robu atomske vojne. Toda zahodni zavezniki niso pripravljeni slediti Goldwaterju po tej nevarni poti in posledica bi bila ta, da bi Atlantska zveza dejansko ali tudi formalno razpadla in bi si ustanovila zahodna Evropa lasten obrambni pakt. V takem paktu pa bi nujno postala najvažnejša sila Nemčija in to bi dalo nemškemu nacionalizmu, ki bi ne bil več kontroliran od Združenih držav, neslutene šanse razmaha in priložnost, da skuša urediti vzhodu. Ironija usode je v tem, da bi se najbolj razveselili zmage Juda Goldwaterja nemški nacisti.

Ameriška pomoč revnim državam bi se zmanjšala, ker je Goldwater že ves čas kazal težnjo po njenem zmanjšanju. S tem bi odvzel ameriški politiki še eno možnost več, da vpliva na svetovno dogajanje in da si pridobiva simpatije.

Konec bi bilo tudi razvoja k mirnejšemu sožitju med vzhodnim in zahodnim tabo-rom. Goldwaterjeva bojevitost bi morda prisilila Sovjetsko zvezo, da čimprej poravnava svoj spor s Kitajsko, nad čimer bi imela interes tudi Kitajska, ki bi se čutila ogrožena. Tako bi bila obnovljena enotnost komunističnega tabora, kakor v Stalinovih dneh, medtem ko bi bil zahodni svet razklan. Vlogi bi se zamnejali. Seveda bi s tem tudi v komunističnem taboru spet prevladale reakcionarne težnje nad idejno demokratizacijo.

Ndvomno bi imela Goldwaterjeva izvolitev tudi negativne gospodarske posledice, ker bi se ameriški trg spet bolj zaprl nasproti zunanji tržiščem in ker bi zmanjkala vz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

- NEDELJA, 26. julija ob: 8.30 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 O vincu zapojmo; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Serif Trepetlika«, basen (Aleksander Marodič); Igra RO., vodi Lojzka Lombard; 12.00 Slovenska nabožna pesem; 12.15 Vera in naš čas; 14.30 sedem dni v svetu; 15.00 Zlata risanka: Petula Clark; 16.00 Mojstri groze - Oscar Wilde: »Cantervillski strah« - pripravil Franc Jeza; 16.30 Baletna glasba; 17.30 Popoldanski ples; 18.30 Kino, večeraj in danes - pripravil Sergij Vesel; 19.00 Skladbe avtorjev dežele Furlanije-Juljske krajine; 21.00 Folklor z vsega sveta.
- PONEDELJEK, 27. julija ob: 11.45 Naš juke-box; 12.15 Iz slovenske folklorne - Niko Kuret; Ljudstvo baje, ljudstvo poje: »Po sledovih ribe Faronike«; 18.30 Sodobna italijanska glasba; 19.00 Tržaški in goriški pianisti: Gojmir Demšar; 19.15 Iz lovčevih zapiskov - Ivan Rudolf: »Pogumna srna«; 21.00 Francesco Cilea: »Adriana Lecouvreur«, opera v štirih dejanjih. Orkester Tržaške filharmonije in Zbor gledališča »Giuseppe Verdi« v Trstu vodi Gianfranco Rivoli. V odmoru (približno ob 21.40) Opera, avtor in njegova doba, pripravil Gojmir Demšar.
- TOREK, 28. julija ob: 11.45 Jugoslovanski orkestri in pevci; 12.15 Ženski liki; 18.30 Simfonična dela Richarda Straussa; 18.55 Gostovanje solistov v Trstu: klavirski duo Kurt Bauer-Heidi Bung; 19.15 Pripovedke o narodnih junakih: »Robin Hood«. Napisala Desa Kraševc; 21.00 Radijska novela - Miško Kranjec: »Liza«; 22.50 Sodobna simfonična glasba.
- SREDA, 29. julija ob: 11.45 Italijanski akvarel; 12.15 Pogled na svet; 13.30 Z melodijo po širnem svetu; 18.30 Orkester v osemnajstem stoletju; 18.50 Slovenski romantični samospevi. Izvajata: sopranistka Nada Zrimšek in baritonist Marijan Kos; 19.15 Tržaška gledališča - Claudio Gherbitz: »Gledališče Mauroner«; 21.00 Simfonični koncert. Vodi Mario Rossi. Sodeluje solist na orglice John Sebastian. V odmoru (približno ob 21.45) Milko Bambič: »Slikar Giorgio Morandi, življenje in delo«.
- ČETRTEK, 30. julija ob: 11.45 Mali ansambli; 12.15 Potovanje po Italiji; 17.20 Iz albuma lahke glasbe; 18.00 Pevski zbori Juljske Benečije in Furlanije; 18.30 Kvartet v dvasetem stoletju; 19.15 »Prazgodovina naše dežele« (Dante Cannarella); »Prebivavci«; 21.00 »Skrivnosti starega divana«. Igra v treh dejanjih (Alessandro De Stefani, prevedel Martin Jevnikar). Igra RO., režira Jože Peterlin; 22.55 Slovenski in jugoslovanski solisti.
- PETEK, 31. julija ob: 11.45 Ameriški odmevi; 12.15 Žena in dom; 18.30 Najlepše romantične simfonije; 19.15 Jadransko morje - Gojmir Budal: »Oblikovitost morskega dna«; 20.30 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe. V odmoru (približno ob 21.30) Politična demokracija in industrijska družba: Sabino Samele Acquaviva: »Tehnološki napredek in »pression groups« v industrijski družbi«.
- SOBOTA, 1. avgusta ob: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi; 12.15 Zavojevalci gora - Dušan Perlot: »Najvišja gora Severne Amerike«; 15.00 Volan; 25. oddaja Pjera Accoltija za avtomobiliste; 15.30 »Vozniki«. Igra v devetih slikah, ki jo je po povesti Filipa Terčelja za radio napisal in oddajo režira Jože Peterlin. Igra RO.; 17.00 Bodoči solisti; 18.30 Slovenski in jugoslovanski skladatelji; 19.15 Počitniška srečanja - pripravil Saša Martelanc; 20.45 Zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane; 21.00 Vabilo na ples; 22.00 Simfonične pesnitve - Ottorino Respighi: »Rimske pinije«.

TEDENSKI KOLEDARČEK

- 26. julija, nedelja: Ana Nuša
- 27. julija, ponedeljek: Natalija, Dušan
- 28. julija, torek: Zmago, Viktor
- 29. julija, sreda: Marta, Marina
- 30. julija, četrtek: Krilan, Julita
- 31. julija, petek: Ignac, Ognjeslav
- 1. avgusta, sobota: Peter, Dedomir

Vroči ledl Sliši se neverjetno, a vendar obstaja. Voda pod pritiskom 20 tisoč atmosfer se strdi kot led. Razlika je pa ta, da ima 80 stopinj Celzija in da se počeno opečeš, če ga primeš v roko.

Obsojeni južni Tirolci

V četrtek zvečer se je zaključila pred milanskim sodiščem dolga razprava proti 94 pripadnikom južnotirolske nemške manjšine. Začela se je 19. decembra 1963. Osumljeni so bili obtoženi hudega prekrška 241. člena kazenskega zakonika, ker da so hoteli odtrgati ozemlje bocenske pokrajine in ga podrediti Avstriji. Za take poskuse so predvidene stroge in dolgoletne kazni.

Obravnava je zbudila velik odmev v svetovni javnosti, ker se je vršila prav v času, ko se približuje Italija Avstriji in Nemčiji za povoljno rešitev južnotirolskega vprašanja. Brez dvoma so nekatera teroristična dejanja škodila nemški manjšini sami. Po drugi strani so pa tudi italijanski šovinistični krogi dosti prispevali, da je prišlo do naelektrenega ozračja.

V osmih mesecih je imel sodni dvor 96 razprav, zaslišal je 437 prič. Državni pravdnik je perdlagal za vse obtožence kazni, ki bi dosegla skupno 837 let ječe. Sodni dvor je pa upošteval nekatere olajševalne okoliščine. Po 35 urah neprekinjenega posveta je izrekel obtožbo, ki je po mnenju enih zelo stroga, po pisanju drugih listov, in to tudi nemških, pa de'oma še zmerna.

Od vseh 94 obtoženih so bili trije že med obravnavo oproščeni. Na podlagi zadnjega pravdoreka jih je bilo oproščenih še nadaljnjih 23; med njimi je tudi bivši glavni tajnik Južnotirolske ljudske stranke Hans Stanek. Drugih 46 obtožencev je bilo izpuščenih iz ječe, ker so kazni prestali že s preiskovalnim zaporom. Ostali so pa dobili kazni od 8 mesecev do 25 let ječe. Najvišje so odmerjene obsojenim teroristom, ki se še skrivajo. Skupno število prisojene ječe znaša 412 let. Obsojeni in tudi državni pravdnik so vložili priziv. Obsojenci bodo morali plačati tudi visoke milijonske kazni za naprave, poškodovane pri terorističnih napadih.

K sklepu smemo upravičeno pripomniti, da bi ne prišlo ne do atentatov in ne do sledečih kazni, če bi se pravičneje in bolj trezno urejevalo manjšinsko vprašanje. Vročekrvneži na eni in na drugi strani so ustvarjali ozračje, ki je moralo eksplodirati. Predsednik Južnotirolske ljudske stranke Mania-

go je po razsodbi izjavil, da ga veselijo številne oprostitev, da pa ne more pozabiti na tiste, ki bodo leta in leta trpeli v ječi. Dodal je še, da mnogi v Rimu razumejo napake, a si jih ne upajo javno priznati. Južna Tirolska je postala vprašanje ugleda za Italijo in za njene politične voditelje.

ADZUBEJ V NEMCIJI

Na povabilo treh največjih zapadnonemških dnevnikov je prišel na obisk v Nemčijo ravnatelj sovjetskega dnevnika »Izvestja« Aleksij Adžubej s soprogo Rado, ki je hčerka Nikite Hruščova. Na düsseldorfskem letališču so ga sprejeli številni nemški časnikarji.

Na tiskovni konferenci je Adžubej izjavil, da bi morala biti takšna srečanja med časnikarji bolj pogosta. Na vprašanje ali pripravlja svojemu tastu pot v Nemčijo, je diplomatsko odgovoril, da časnikarji pač vplivajo na javno mnenje. Glede sestanka z Erhardom je pa odvrnil, da sliši vsak časnikar mnenja iz prvega vira.

Adžubej, ki velja za neuradnega glasnika svojega tasta, bo obiskal najvažnejša nemška mesta.

KULTURNE IZMENJAVE

V torek so podpisali zastopniki mešane italijansko-jugoslovanske manjšinske komisije kulturni dogovor med obema državama. Za italijansko stran sta podpisala profesorja Angioletti in Gerin, za jugoslovansko pa odvetnik Ko'enc in prof. Mihelič.

Izvedenci so se sestali prvič 28. februarja, nakar so se pogajanja nadaljevala izmenoma v Trstu in v Kopru.

Določbe o kulturnih izmenjavah v prid obojestranskih manjšin obsegajo ustanovitev seminarjev za šolnike italijanskih šol v Jugoslaviji, tri študijske podpore za dijake, izmenjavo učbenikov in knjig za knjižnice, poučne izlete v Italijo. S prihodnjim šolskim letom bo posloval v bivšem pasu B tudi poseben italijanski pedagoški svetovavec, enak svetovavec pa bi moral priti iz Slovenije v Trst. Za našo etnično skupnost je letos organiziran poseben tečaj za tržaške šolnike na Bledu.

Premik na desno v ZDA

(Nadaljevanje s 1. strani)

podbuda ameriške gospodarske pomoči v gospodarstvu nerazvitih držav.

IMA GOLDWATER MOŽNOSTI ZA ZMAGO?

Toda ali ima Goldwater res šanse, da zmaga? Po realističnih presojah mu v Združenih državah prerokujejo, da bo dobil okrog 45% glasov. Toda upoštevati je treba tudi neznanko. In ta neznanka se skriva v dušah ameriških volivcev. Izrazil jo je »New York Times« v članku z naslovom »Goldwater in ameriške sanje«: »Verjetno bi bila velika zmota, če bi gledali na to kot na zmagoslavje Goldwaterjeve osebnosti ali kot na dosežek dobro financiranih in organiziranih zarotniških sil, ki so zmagale nad dezorganizirano liberalno »noblesse oblige«. Senator Goldwater lahko privlači vse skrajneže in proti-sile, ki so proti-črnske, protidelavske, proti-tujске in proti-intelektualne — vendar pa privlači tudi nekaj več,

kar je ravno nasprotno od teh zlih in negativnih sil. Goldwater posega v globinsko čustvovanje obžalovanja v ameriškem življenju: obžalovanja nad izgubo religioznega verovanja, obžalovanja nad izgubo preprostosti in zvestobe; obžalovanja nad izgubo »mejnega duha« osvajajoče individualnosti; na kratko rečeno, obžalovanja nad izgubo nedolžne in idealistične mladosti Amerike.«

Prva posledica tega je, da bo tudi demokratska stranka uporabljala bolj desničarske parole, da bi zajela veter iz Goldwaterjevih jader. To pa pomeni, da bo morala dati desnici koncesije, zlasti desnici na jugu. In to tudi pomeni premik vse ameriške politike na desno.

Izdajatelj: »Novi list« d. z. o. z. • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Vsi v enem avtu... in „vive!“

Novi kongovski predsednik vlade Moise Combe je človek s tako fantazijo in domiselnostjo, da spravlja v začudenje ne le belce, ampak tudi svoje črne rojake, katerim sicer fantazije ne primanjkuje. Že prve dni svoje vlade je napravil nekaj presenetljivih in dozdevno nasprotujočih si korakov, ki pa se harmonično skladajo v njegovi široki osebnosti in najbrž tudi v njegovih daljnovidnih načrtih. Že drugi dan, ko je prevzel oblast v Leopoldvillu — kjer je nadomestil Adoulo, ki je vodil proti njemu vojno in jo tudi dobil, seveda s četami Združenih narodov in na stroške Združenih držav — je odredil, da se lahko vrne v Kongo nekaj tisoč njegovih bivših katanških orožnikov, ki so se potem, ko so oddelki Združenih narodov zasedli Katango in jo spet pripojili kongovski državi, zatekli v Angolo. Combe je obljubil, da jih bodo vključili v kongovsko državno vojsko...

Drugi korak je bil ta, da je sprejel v svojo vlado lumumbiste, torej svoje največje nasprotnike. Baje je bil on tudi tisti, ki je dal spraviti Lumumbo na oni svet. Vsekakor so našli Lumumbo ubitega, ko je bil ujet na ozemlju Katange, ubit pa je bil ba- je z nekaj tovariši pri poskusu pobega. Seveda ni dokazano, da bi bil Combe ukazal ta umor, in morda so ga storili njegovi namerniki brez njegove vednosti, ker so imeli kot Belgijci Lumumbo tudi sami dovolj na piki. Vendar pa ni manjkalo obdolžitev, da je Combe naročil, naj ubijejo Lumumbo, ki je bil njegov najbolj zagrizeni sovražnik.

Pokojnina za Lumumbovo vdovo

Zdaj je Combe naročil, naj se Lumumbova vdova in otroci vrnejo iz Egipta v Kongo, in jim določi pokojnino po Lumumbi.

Tretje presenečenje, ki ga je Combe pripravil črnemu in belemu svetu, je bilo v tem, da je izpustil iz internacije ekstremističnega politikanta Gizengo, ki je moral v zapor, ker je skušal ustanoviti v Stanleyvillu separatistično levičarsko vlado. K njegovim četam so spadali vojaki, ki so pobili skupino italijanskih letalcev v Kinduju. Gizenga se je v petek, 17. t. m. pripeljal iz zenga se je v petek, 17. t. m. pripeljal iz pripora na otoku Bulamembi v Leopoldville in tam so se on, Combe in še drugi dose- danji separatistični voditelji Albert Kalondji, ki pa je minister za poljedelstvo v novi vladi, skupaj vozili v avtomobilu po mestu, medtem ko jim je množica vpila »vive le messie congolais«, »vive Tschombé, vive Gizenga«. Bilo je, skratka, pravo zmagoslavje »nacionalne vzajemnosti«; v takem duhu je namreč Combe sestavil novo kongovsko vlado, v kateri so vsi zatopani, njegovi dose- danji prijatelji in sovražniki.

Vprašanje je le, koliko časa bo trajala ta vzajemnost. Čeprav so kongovski strankarski in plemenski politiki po eni strani zelo naivni, kar dokazujejo vsa njihova dosedanja dejanja (četudi so bila nekatera krvava), pa so po drugi strani veliki intriganti in gotovo jim žilica ne bo dala miru, da ne bi začeli spet izigravati Combeja in ga skušali vreči, da bi se sami polastili oblasti. Za Combeja je edina sreča ta, da jih vse daleč prekaša v zvitosti, izobrazbi, družabnih in verjetno tudi političnih ter organizacijskih sposobnostih, pa tudi po svojem bogastvu.

Bogastvo pa tudi v Kongu ustvarja prijatelje...

Combejev realizem

Pri vsem tem pa je Combe tudi velik političen realisti in morda edini sposoben človek, ki bi lahko spraval nesrečni Kongo spet na tir normalnega gospodarskega in političnega življenja ter mu pridobil podporo in simpatije na strani Zahoda, obenem pa vzpostavil realistične odnose sožitja in gospodarskega sodelovanja, čeprav ne ravno prijateljstva z Vzhodom. Medtem ko so zganjali Lumumba, Gizenga in njuna kompanija demagoško levičarsko in idološko politiko, ki je končno privedla celo Sovjete v slepo ulico glede Konga, pa je Combe človek, ki ne da veliko na ideologije, ampak na dejstva. In v tem smislu imajo njegova politično dozdevno protislovna dejanja svoj širši, čeprav skriti smisel: napraviti konec otročjim ideološkim razprtijam v obširnem Kongu (pri čemer pa sta politični ideologiji Vzhoda in Zahoda enako daleč od kongovskih možganov) ter ustvariti vzdušje političnega in gospodarskega realizma, ki bo končno priznal, da Kongo ni nikaka politična, rasna ali gospodarska enota, ampak da ga sestavljajo zelo različne dežele, kar nujno zahteva čim širšo decentralizacijo in avtonomijo. Tako bo morda Combe po ovin- ku preko Leopoldvilla dosegel tisto, česar ni mogel doseči iz Elizabethvilla.

Njegov realizem pa gre hudo na živce ideologom afriške enotnosti, zato ga niso marali na sedanjem konferenci afriških državnih poglavarjev in ministrskih predsednikov v Kairu. Tam gledajo na afriško stvarnost še skozi roznata očala in Combe jim pomeni celo za afriške pojme hudo črnega vruga. Toda nekaj njegovega realizma tudi njim ne bi škodilo.

PERON SE BO VRNIL?

Bivši argentinski diktator Juan Peron živi že dolgo kot politični begunec v Madridu. Slabo mu ne gre, ker je pred svojim begom iz Buenos Airesa odnesel precej milijard. Kupi denarja mu pa služijo tudi za krepko razpredeno politično propagando v argentinski republiki. Njegovi desničarski pristaši vedno bolj dvigajo glave.

Prejšnji teden je Peronov pooblaščenec kar odkrito izjavil, da se bo bivši diktator še letos vrnil v domovino, »ker ga ljudstvo potrebuje«. Dodal je, da je Juan Peron prepričan, da bo deležen navdušenega sprejema, ker da je argentinski narod sit sedanje vlade.

Torej je pričakovati tja proti jeseni kako novo revolucijo v Argentini.

HITLERJANSKI KRVNIKI

V jeseni se bosta zagovarjala pred dunajskim sodiščem zopet dva izmed nacističnih rabljev. Prvi je Erik Rajakovič, ki je kot desna roka obešenega Eichmanna sokriv pokolja tisočev in tisočev Židov v drugi svetovni vojni. Zločinec se je nekaj časa potikal tudi v Trstu, nato pa je zginil v Južno Ameriko pod spačenim imenom Raja.

Njemu podoben pajdaš je esesovec Franc Novak, ki je bil aretiran leta 1961. Prej pa se je skrival pod tujim imenom kot tiskar na Dunaju. Oba bosta zdaj položila račune o svojih krvniških dejanjih.

Za pravico do uporabe slovenščine

Dejstvo, da je bila slovenskima deželnicama svetovavcema dr. Škerku in dr. Šiškoviču onemogočena uporaba materinščine na seji deželnega sveta, je vzbudilo v slovenski javnosti ogorčenje in obsodbo. To je med drugim razvidno iz dnevnih redov občinskih sej v raznih občinah na Tržaškem in Goriškem, kjer prebivajo Slovenci. Kot poročamo na drugem mestu, so o tem za Slovence izredno važnem vprašanju razpravljali občinski svetovavci v Steverjanu. O istem problemu je pred dnevi na izredni seji razpravljala tudi repentaborski občinski svet, ki je v posebni resoluciji, naslovljeni predsedniku deželnega sveta dr. De Rinaldiniju in predsedniku deželnega odbora dr. Berzantiju, ugotovil, da je preprečitev uporabe slovenščine v kričočem nasprotju z naravnim pravom, osnovnimi demokratičnimi načeli ter s pravno ureditvijo italijanske republike in z mednarodnimi dogovori.

Svet v resoluciji zahteva, naj »odgovorni organi deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine izpolnijo svojo moralno-demokratično in ustavno dolžnost ter v skladu s členom 3 posebnega statuta zajamčijo v pravilniku za deželni svet pravico do uporabe slovenščine.«

O tem vprašanju danes razpravljata tudi občinska sveta v Nabrežini in Dolini.

ZVIŠANJE PLAČ

V torek zvečer je bil podpisan sporazum o obnovitvi delovne pogodbe tiskarskih uslužbencev. Delavci so dosegli zvišanje plač za 10 odstotkov od konca leta, od januarja 1965 dalje pa za skupno 12 odstotkov. Temu primerno je treba pričakovati tudi zvišanje cen pri časopisju.

PESNIKOVA HČI

V Bologni je umrla v nedeljo zvečer 92-letna gospa Libertà Carducci. Pokojnica je bila edina hči pesnika Giosuèja Carduccija, znana pod imenom »Titti«. Dolgo let je živela v pesnikovi hiši kot varuhinja častljivega bratovega spomina in njegove kulturne zapuščine.

TUDI TAKI

Na ukaz milanskega državnega pravdnika so aretirali poveljnika policije v Milanu, podpolkovnika Catardija. Očitajo mu, da je sokriv poneverbe na policijski upravi, ker je stotnik Certaino uporabljal v osebne namene denar namenjen za plače uslužbencem. Gre za 40 milijonov lir.

MILIJARDE V DIM

Vsi opomini o hudih zdravstvenih posledicah kajenja ne pomagajo nič. Kadilci spreminjajo vedno več milijard lir v dim. V Italiji ne zaostajajo za drugimi državami. Po zadnjih številkah pripravijo italijanski kadilci vsak po eno milijardo in 400 tisoč lir. Najhujši kadilci so v Liguriji, kjer zapravi vsak kadilec za tobak po 15.812 lir na leto. Takoj za njimi, a le z razliko nekaj sto lir, pridejo kadilci iz naših krajev.

VROCINA

Po izjavah vremenskih strokovnjakov bo letošnje poletje eno najbolj vročih v tem stoletju. Vsa srednja in južna Evropa je, razen pariške kotline in londonske okolice, pod uplivom anticiklona. Ze štirinajst dni kaže toplomer pri nas tudi do 34° in še več; relativne vlage pa je v zraku do 72%. Vročina bo trajala še nekaj dni, potem pa bodo krajevne nevihte le nekoliko ohladile nezno vročino.

Tržaškega

Maturanti so si oddahnili

Največji reveži med zadnjim vročim valom v Trstu so bili gotovo maturanti. Medtem ko so se hodili vsi drugi hladiti v morje ali pa so iskali olajšanja v vrčku piva, so se ti siromaki morali potiti pri knjigah, nekateri pa zraven tudi še od strahu. Zdaj, ko so maturitetni izpiti končani, so si končno lahko oddahnili tudi oni in nekatere spreletava celo mraz, če pomislijo na rezultate.

V naslednjem podajamo poimenski izid letošnjih matur.

Na klasičnem liceju so uspešno maturirali sledeči kandidati: Ban Ivan, Beličič Andrej, Peterlin Marija, Sandalj Vesna, vsi s tržaškega liceja in Figelj Ivan z goriškega. Padli so trije.

Na znanstvenem liceju: Gruden Barbara, Malalan Vilma, Mavec Danijela in Ursini Sonja, vsi iz Trsta. Zavrnjena sta dva.

Pisma uredništvu

NE GORIŠKA, AMPAK NOVOGORIŠKA

Prejeli smo:

V Novem listu številka 504 z dne 25. junija 1964 je bila objavljena notica o razstavi italijanske knjige v Novi Gorici. Z objavo je bila javnost nepravilno seznanjena, ker navedena objava ne odgovarja resnici.

Za razstavo italijanske knjige je dala pobudo Goriška knjižnica v Novi Gorici, ki razstavo tudi organizira. Pri razstavi sodeluje tudi Državna knjižnica v Gorici, s tem, da pomaga pri zbiranju knjižnega materiala od italijanskih založb.

Knjižna razstava tudi ne bo nudila samo pregleda novejših izdaj iz Furlanije in Julijske krajine, ampak bo zajela celotno italijansko področje. Razstava knjig bo zajela strokovne knjige z vseh področij, enciklopedije, leksikone ter poljudno-znanstvene knjige.

Prosimo vas, da popravite objavljeno notico in s tem pravilno seznanite javnost o organizaciji razstave italijanske knjige.

Direktor Goriške knjižnice,
Nova Gorica
Albert Rajer

Naša notica je bila napravljena po italijanskih virih, objavljenih v italijanskih listih kot tudi po radiu. Če vest ni odgovarjala točni resnici, nismo krivi mi, ampak verjetno nejasen sporazum med obema knjižnicama, zaradi česar je začelo krožiti tisto netočno obvestilo. Novico radi popravljamo.

Uredništvo

PRAVOSLAVNI SRBI V TRSTU

Prejeli smo precej obširen razmnožen dopis v italijanščini, podpisan »Pravoslavni Srbi v Italiji«, ki zavzema ostro polemično stališče do nedavnega obiska srbskega pravoslavnega škofa v Ameriki, Irineja Kovačevića, v Trstu, kakor tudi do predsednika srbske pravoslavne občine v našem mestu, ki ga je povabil na obisk. Dopis je poln ostrih izrazov in dolgi nasprotniki cerkvenega razkola, nelegalnosti, krivoverstva, sodelovanja z okupatorji med vojno itd.

Nismo v stanju, da bi presodili, kdo ima prav in kdo ne, vendar pa se nam zdi, da bi bilo bolje, če bi Srbi to stvar razčistili sami med seboj in da ne bi prali svojega perila v javnosti, ki o teh zadevah ni poučena in jo v bistvu zelo malo zanimajo, ker je jasno, da gre bolj za osebne in politične, kakor pa za cerkvene spore. Vsekakor se nam zdi, da »Pravoslavni Srbi v Italiji« zelo pretiravajo, ko zatrjujejo, da njihov glavni »nasprotnik« v Trstu, sedanji predsednik cerkvene občine, »ovira zbliznanje krščanskih Cerkev, tako zaželjeno v današnjem času«. Tako usodno odločilne in velike vloge mu usoda gotovo ni naklonila.

Uredništvo

Na učitejšču: Glavina Marija in Merlak Neva s tržaškega zavoda ter Komjanc Anka in Nabergoj Iva z goriškega. Padel ni nihče.

Na Trgovski akademiji pa: Birsa Nadja, Čepar Danica, Fišer Filip, Gulli Sonja, Pahor Nada, Doiaz Nadja, Spetič Stojan, Stokovaz Nidija, Stritar Marija in Umari Orijeta. Devet kandidatov je pa zavrjenih.

Slabši uspehi kot letos so bili po statističnih podatkih leta 1962.

Potrošnja vode se je potrojila:

POZIV UPRAVE »KRAŠKEGA VODOVODA«

Ker se je potrošnja vode v zadnjih dneh potrojila v primeri z redno potrošnjo in ker v nekaterih naseljih spodnjega Krasa že primanjkuje vode, poziva uprava Kraškega vodovoda vse svoje koristnike, zlasti pa kmetovavce in vrtnarje, naj omejijo potrošnjo na najnujnejše. V teh dneh primanjkuje vode v naslednjih krajih: Zgoniku, Samatorci, Saležu, Sempolaju, Prečniku, najhujše pa je prizadet Praprot.

Uprava pričakuje, da bodo njeni koristniki upoštevali njen poziv in s tem preprečili, da bi nastala še večja škoda.

Tudi v mestu ni odvolj vode

Zaradi hude vročine je močno narastla potrošnja vode tudi v mestu. Iz štivanskega in nabrežinskega vodovoda ne morejo dovažati mestu tolikšne količine vode, kolikor bi je bilo potrebno. Zato primanjkuje vode v več mestnih predelih, zlasti pa v višjih nadstropjih. Zopet postaja torej aktualno vprašanje ojačanja vodovodnih naprav, oziroma zgradnje novega vodovoda, o čemer se sicer mnogo piše, a prav malo ali nič ukrepa.

OBVESTILO

Ravnateljstvo Državne srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu — ul. L. Frausin 14 sporoča, da je rok vpisovanja v prvi razred do 25. julija t. l.

ČESTITAMO

G. Peter Bolko je promoviral 15. t. m. na univerzi v Bologni za doktorja medicine in kirurgije. Čestitajo mu prijatelji in znanci. Enako naš list.

OBVESTILO ZA KMETE

V ponedeljek dne 13. t. m. je pričelo pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Trstu, Ulica Ghega, št. 6/I, razdeljevati brezplačno in to dokler ne bo izčrpana v ta namen razpoložljiva vsota, primerne količine protiparazitarnih sredstev. V ta namen je treba predhodno napraviti prošnjo.

Razdeljevanje se vrši v smislu odločbe 15. člena (varstvo rastlin pred zajedavci zakona št. 454 z dne 2. junija 1961. »Zeleni načrt«).

Razdeljevala se bodo sledeča protiparazitarna sredstva: Brasicol, Panan, Tortrin Vitex, Rogor L 20 in Kel E 20.

Brasicol služi za razkužbo zemlje, Panan in Tortrin za zatiranje koloradskega hrošča, Vitex služi za škropljenje proti strupeni rosi krompirja in paradižnikov; zadnja dva pripravka — Rogor L 20 in Kel

E 20, specifični insekticidni sredstva — pa služita za škropljenje proti oljčni mušici, češnjevi muhi in pajkvcem.

LEP LITERARNI VEČER

Sinoči, 22. t. m. zvečer, je bil v prostorih Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3 lep literarni večer, na katerem so brali svoja dela pesniki in pisatelji (po vrstnem redu, kakor so nastopili) Aleksej Markuža, Franc Jeza, Milena Merlak-Detela, Lev Detela, Raško Vodeb, Zorko Simčič, Ljubka Šorli, Vinčo Beličič in Stanko Janežič.

Prišli so z vseh strani, izpod And, z Dunaja, iz Rima, iz Gorice, da so se s tržaškimi pisateljskimi kolegi vred srečali s tukajšnjim občinstvom. S svojim branjem so ustvarili pristrčno vzdušje in našli takoj stik s poslušavci, med katerimi je prevladovala dijaška in akademska mladina. Po branju so se številni poslušavci zadržali v dvorani, da so se pogovorili s pisatelji ali se seznanili tudi osebno z njimi. Prireditelj pa je pogostil goste z dobro kapljico. Večer se je nadaljeval v enako pristrnem in še bolj živahnem vzdušju pri »Forstu«, vse do poznih ur.

Vsem udeležencem bo ostal ta večer v resnično prijetnem spominu.

Beneška Slovenija

Govorjani:

STARI IN MLADI

Po naših vaseh ne vidiš več dosti mladine; dekleta in fantje iščejo lažji zaslužek v tujini kot pa na skopi domači grudi. Mladih, smo rekli je malo, tem več je pa še starih korenin, ki se pa tudi počasi selijo na oni svet.

Ni dolgo tega, kar je umrl pri nas stari Zvan Kranjolin. Učakal je 94 let in je bil zatorej najstarejši možak daleč naokrog. Užival je spoštovanje po vsej soseski, ker je bil skozi vse svoje dolgo življenje vedno delaven in resen mož. Za njegovo krsto je šla vsa vas. Bog mu daj dobro onkraj groba!

Bela Peč:

100-LETNICA JEKLARNE

V nedeljo so obhajali v belopeških Fužinah veliko slavje. Jeklarna in tovarna verig je že lani obhajala stoletnico obstoja. Do velikega napredka jo je pa privedel poznejši lastnik Guido Segre iz Trsta. Od njegove smrti dalje vodi to važno podjetje, ki daje kruha več sto delavcem, njegov sin inženir Karl Melzi Segre. Novi gospodar je tovarniške obrate še bolj razvil. Za delavstvo ima tudi socialni čut. Dal je zgraditi poslopja za oddih delavcev. V stavbah so prostori za telovadnico, kino, knjižnico, igralnico in za predstave.

Vse te socialne naprave, katerim se bo v kratkem pridružilo tudi moderno športno igrišče, so bile v nedeljo slovesno odprte. Prišle so vse oblasti videmske pokrajine. Vlado je zastopal podtajnik Ceccherini. Nove socialne naprave je blagosovil videmski nadškof.

NEME

V Nemah in v sosednih krajih se pripravljajo z vso vnemo na spominsko svečanost, ki se bo obhajala 29. septembra. Na ta dan, pred dvajsetimi leti, so podivjane nacistične in kozaške drhali razrušile vas in sosed-

PROMOCIJE

Na tržaški univerzi sta spet promovirala dva naša mlada intelektualca.

Doktorske izpite iz kemije je položil z najboljšim uspehom Joško Bednarik iz Gorice. Novi doktor kemije izhaja iz znane goriške družine.

Tudi gospodična Anamarija Budihna, hči znanega trgovca Podturnom, je dosegla doktorsko čast iz istih ved. Oba sta študirala na slovenskih srednjih šolah v Gorici.

Novi doktorici in doktorju čestitajo vsi znanci in prijatelji. Njim se pridružuje tudi naš list.

Steверjan:

OBČINSKI SVET ZA SLOVENŠČINO

Na »Dvoru« je bila v soboto, nedeljo in ponedeljek zadnja prireditve na prostem v letošnjem poletju. Prosvetno društvo »Briški grič« je organiziralo tri večere ples, ki je privabil dosti gostov iz okolice in iz mesta. Čas je bil ugodno izbran, ker ni bilo tiste dni nikjer drugod kake druge vzporedne prireditve. Dosti gostov je pa prišlo na števerjanski grič tudi zato, da ubežijo na spasi vročini v dolini in da se navžijejo veselnega h'ada in seveda tudi dobre briške kapljice. Na strune je udarjal radijski trio

- Kanalška dolina

nje zaseke. Večino prebivalstva so odpeljali v smrtna taborišča. Takrat so okusile zverinsko krutost hitlerjanskih pajdašev mnogih slovenske vasi v Beneški Sloveniji. Žalnih svečanosti se bo udeležil tudi republiški predsednik Segni z mnogimi v'adnimi predstavniki. Odkrili bodo spominske plošče padlim žrtvam. Predviden je tudi Segnjev obisk v Ahtenu in Fojdi, kjer so hudo trpeli pod nacističnim bičem.

Zagrad:

ČUDEN POJAV

V noči od torca na sredo je dirjal po vsej belopeški okolici vihar z nalivi in treskanjem. Prav hudega ni bilo, razen v Zagradu pri Fužinah, kjer je ljudi prep'asil nenavaden naravni pojav. Med šviganjem strel je udarila ena v obliki velike ognjene krog'le v staro hišo Jakoba Mošiča. Predrla je steno, ubila psa, potrgala vse slike s sten in prevrnila na kup vse pohištvo. Nato je ognjena krogla švignila skozi okna na drugi strani na plano, kjer se je razpočila. Gospodarju Jakobu in njegovi sestri Mariji se ni pripetilo pa nič hudega. Užila sta pa neznanjski strah, ker takšni pojavi niso vsakdanji.

Ukve:

SMRT UGLEDNEGA MOZA

Pred nedavnim je umrl naš spoštovani sovaščan Sebastjan Prešeren. Nekaj dni pred smrtjo si je še zaželel videti svoje priljubljene planine. Res se je podal na uhljanske Ravne, kjer je toliko let planšaril na svojih stajah. Ni pa mislil, da zadnjikrat g'eda in uživa lepoto planinskega sveta. Tam gori ga je dohitela smrt.

Gasilci, katerih član je bil pokojnik skozi dolgo let, so ga na ramenih nesli k zadnjemu počitku na domače pokopališče. Pevski zbor mu je pel zadnjo žalostinko, medtem ko je gasilska sirena zatulila v poslednje s'ovo. Tako zginja počasi stari rod.

iz Ljubljane, za zabavo je pa poskrbel kvartet »Zvonček«.

Letos privablja Steverjan vsako soboto zvečer in ob nede'ljah zelo dosti gostov.

K vestem iz Steverjana, naj dodamo še, da je v soboto zvečer občinski svet soglasno obsodil prepoved uporabe slovenščine na prvi seji deže'nega sveta. Prav tako bi morale dvigniti svoj ugovor tudi vse slovenske organizacije na Goriškem.

Sovodnje:

PO 10 MESECIH

V torek popoldne so nakladali delavci podjetja Vríz kot občajno prod na levem bregu Soče. Ko je zagrabil žerjav kup peska, je delavec z grozo zapazil med gruščem kose človeških nog in rok. Brž so opozorili sovodenske orožnike, ki so našli v mrtvih vodnih strugah še druge dele trup'la in razcefrane kose obleke. Pomislili so, da utegnejo biti to kosi trup'la elektricista Armanda Breganta, uslužbenca v podgorskih tkalnicah. Mož, vdovec, je zginil z doma že 30. oktobra. Domačim je pustil zapisano, da jih pozdravja in naj skrbijo za njegovo trietno hčerko Barbaro. Od takrat ga niso več videli.

Sovodenski maršal se je podal s kosi najdene obleke k Bregantovemu svaku Strgarju, ki je spoznal pas utopljenca.

SOLKANSKO POLJE

Huda pripeka, ki traja že od petka dalje, se že pozna tudi po našem polju. Marsikatera vrtnina in zelenjad jo že močno občuti na naši prodati zemlji. V ponedeljek popoldne je čez Sabotin že močno grmelo in smo se že veselili b'agodejnega dežja. Vinogradniki so pa bili v strahu, da se ne bi kaj vsulo iz oblakov na 'epo obetajoči vinski pridelek. Pravimo, da lepo obeta, toda tu pa tam se že pojavlja tudi peronospora.

Huda vročina je tudi letos privabila na našo »obalo pri pasjedercu« številne kopalce in še bolj kopalke. Te slednje se pojavljajo oblečene ali pravzaprav s'ečene že po zadnji modi, ki se ji pravi »zgoraj nič«. Po bregovih je kar živo vrenje, čeprav so soški valovi vedno mrzli in se po grmovju še vedno najdejo nerazpočene granate, kot se je zgodilo prav v ponedeljek.

SKRAJSAN URNIK

Na podlagi sindikalnih dogovorov so že mnoge trgovine v mestu uvedle skrajšan tedenski urnik. Določeno je, da ostanejo nekatere kategorije zaprte ob ponedeljkih popoldne, druge pa ob sobotah popoldne.

Mnogi lastniki trgovin pa se nikakor ne strinjajo s tem urnikom. Ugovarjajo zlasti proti zapiranju ob sobotah popoldne. Takrat pride namreč največ kupcev izza meje, ki puste, čeprav pri drobnih nabavah, le precej dobička goriškim trgovcem. Zaradi tega sodimo, da je njih pomislek uvaževanja vreden.

ZA ZNIZANJE MESNIH CEN

V soboto je bil sklican na trgovinski zbornici posvet o vprašanju, kako bi se pravilno uredila potrošnja govejega mesa, da se ohrani število živine na primerni višini. Se-

Iz Goriške

je so se udeležili tudi predstavniki neposrednih obdelovalcev.

Predsednik stalne komisije za poljedelstvo dr. Marsan je podal poročilo, v katerem je ugotavljal, da je konsum govedine previsok. Zato se višajo cene in pada število živine. Predlagal je, da bi se v vsakem gospodinjstvu odrekli vsaj en dan v tednu govedini in kupovali perutnino ali svinjsko meso. Isto pravilo, naj bi veljalo tudi za gostinske obrate. Prepovedal naj bi se tudi zakolj mlade živine. Nasveti so vsekakor na mestu

JUBILANT

V nedeljo je obhajal mons. Franc Spessot, goriški stolni kanonik, 50 letnico mašništva v svojem rojstnem kraju Farzi. Domačini so pripravili jubilanu krasen sprejem in mu izročili v dar večjo vsoto denarja, katero je v celoti izročil za dobrodelne namene.

Mons. Spessot je znan tudi v slovenski javnosti kot plodovit raziskovalec goriške preteklosti in tudi naših krajev.

BRIŠKA VINA

Pred nedavnim se je ustanovil v Gorici poseben konzorcij za varstvo pristnih briških vin. Med vrste vin, ki bodo zavarovane, so strokovnjaki prišteli sledeče: rizling, tokaj, malvazijo, sovinjon, pinot, merlot, kabernet in traminec. Konzorcij si je prevzel na'ogo, da bo pazil na ponarejanje in bo pospeševal s svojimi strokovnjaki kakovost naših vin.

Prizadevanje je hvale vredno in nujno potrebno. Nadzorstvo bo pa potreba izvajati ne samo v vinogradniških hramih, marveč še bolj v gosti'niških kletih, kjer se še vedno čudežno rodijo vina najboljših znamk.

DOBRA LETINA

Letošnja žetev je dala v goriški pokrajini kar dobro letino. V primeri z lanskim pridelkom imamo 'etos še enkrat toliko pšenice. Sodijo, da je je okrog 130 tisoč stotov, medtem ko so lani poželi le 55 tisoč stotov.

Na dobro letino je vplivala poleg ugodnega vremena tudi umnejša obdelava in izbor dobrih semen. Cena za stot pšenice je določena v naši pokrajini na 6500 lir.

Dobra letina se kaže tudi v pride'ku krme. Slabši pa bo menda pridelek sadja. S pravim zadovoljstvom gledajo naši gospodarji tudi na trte, ki prav dobro obetajo. Tudi običajne bolezni so jim prizanesle. Upajmo, da jim bo tudi toča.

OPOZORILO STARŠEM

Opozarjamo naše starše še enkrat, da zapade rok za vpis v srednjo šolo, prvi razred, nepreklicno dne 25. t. m., to je v soboto!

RAZPIS ZA PRIJAVE V SLOVENSKI DIJAŠKI DOM V GORICI

1. Starši, ki nameravajo vpisati svoje otroke v šolskem letu 1964-65 v Slovenski dijaški dom kot redne ali zunanje gojence, morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri Upravi zavoda.

2. Prošnje za sprejem v Slovenski dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest.

3. Vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri Upravi Slovenskega dijaškega doma v ul. Montesanto 84, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

UPRAVA SLOVENSKEGA
DIJAŠKEGA DOMA V GORICI

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Groza preži iz bodočnosti

V soboto zvečer se je zaključil v Trstu drugi Mednarodni festival znanstveno-fantastičnih filmov, ki se je začel 9. t. m. Prikazanih je bilo 10 celovečernih in 4 kratki filmi. Zdaj ko so na velikem dvorišču na gradu pri Sv. Justu in v Avditoriju projektorji že ugasnili, lahko poskusimo podati obračun o njem.

Pomen znanstvene fantastike ali pripovedne umetnosti, ki skuša v obliki literature, filma, gledališča in tudi likovne umetnosti tolmačiti tiste številne probleme, ki jih moderna znanost in tehnika še nista rešili, je danes vsakomur jasen. Se pred nekaj leti je bila znanstvena fantastika skoraj drugorazredna umetniška zvrst in njena glavna naloga je bila nuditi konsumentu nekaj pretresljivega razvedrila z najbolj fantastičnimi elementi, kot so n. pr. potovanje na razne planete, morske pošasti, ogorčeni boji z bitji iz drugih svetov itd. Danes pa, ko stoji človeštvo na pragu vesolja, ko se pred njim odpira nova doba, je seveda napočila ura znanstvene fantastike in še posebej znanstveno fantastičnega filma, in tako je ta pripovedna zvrst doživela velik razvoj. Razvila je v realističnem smislu razne motive, kot na primer raziskovanje drugih svetov, na kar gledamo že kot na nekaj čisto navadnega, ter obogatila svojo tematiko z novimi motivi, ki so pripomogli k večjemu realizmu ter k večji umetniški moči. Mislimo namreč na strah pred atomskim uničenjem in na posledice takšne katastrofe. In to smo lahko opazili in se prepirali prav na letošnjem festivalu znanstveno-fantastičnega filma v Trstu. Daleč najboljši film na sporedu je bil zgrajen prav na motivu atomske smrti. V mislih imam angleški film »The damned« — Pogubljeni —, delo znanega režiserja Loseya, kateremu je žirija podelila »Zlatega Asteroida« za najboljši film na festivalu.

Losey nam ni pokazal nič nenavadnega, nobenih vesoljskih poletov ali pošastnih bitij; pokazal nam je samo skupinico povsem normalnih otrok, ki pa so radioaktivni. Njihovi starši so bili žrtve radioaktivnega izžarevanja in morajo zato živeti v globoki jami, v strogi izolaciji, kajti kdor bi prišel v dotik z njimi, ne bi dolgo živel. Uživajo pa vse udobnosti, se učijo in se pripravljajo na svoje življenje, ker — kot pravi na koncu ravnatelj tega eksperimenta — ti otroci ali pa njihovi potomci bodo gospodarji sveta, kajti samo oni bodo lahko preživeli atomsko smrt.

Morda se komu zdi film s tako tematiko premalo znanstveno-fantastičen, a mi nismo tega mnenja. Groza pred atomskim uničenjem upravičeno spada v to čisto posebno umetniško zvrst in ta tematika lahko nudi znanstveno-fantastičnemu filmu prav tisto globoko doživljenjsko in čustvovanje, ki bi ju zaman iskali v strogo tehnični in znanstveni snovi; samo ona lahko ustvari pravo umetnino. Kajti pred tako tematiko človek ne more ostati brezbrizen in nanjo reagira s še večjim hodenjem po življenju ter po boljši bodočnosti; ta globoko občutena želja in oster protest proti tej nevarnosti pa lahko rodita v pravem umetniku čisto umetnino, ki ima tudi značilnosti »science-fiction«, ker govori o bodočnosti ter o nevarnostih, ki izvirajo iz sodobne in bodoče tehnike. To je torej novejša in gotovo učinkovitejša komponenta znanstvene fantastike. In Loseyev film ni bil edini na letošnjem festivalu, ki je z večjo ali manjšo neposrednostjo izražal to problematiko. Naj omenimo še nekatere: japonski film »Matango«, kjer se nevarnost skriva v smrtonosni gobi, ki je zrastle pod vplivom radioaktivnega izžarevanja; vzhodno-nemški film »Tiha zvezda«, ki nam pokaže planet Venero popolnoma opustošen od grozljivih atomskih eksplozij; ameriški film »Potniki časa«, ki nam pokaže strahotno sliko naše Zemlje v letu 2070: naš svet je popolnoma uničen od dolgoletne atomske vojne in tudi človeštvo je skoraj popolnoma izginilo. Kot vidimo, doživlja znanstvena fantastika s temi motivi pravi vsebinski in formalni preokret in bo zanimivo ugotoviti naslednji razvoj, ker, kot pravi Losey, iz te situacije ni rešitve.

Ostali filmi pa se držijo bodisi dobre tradicije znanstvene fantastike, kot ameriški »Robinson na Marsu« in japonski »Atoragon«, ali pa sledijo spet novi, živahnejši struji. Mislimo namreč na dva pristno zabavna filma: na romunski film »Koraki proti Luni« in angleški »Prvi ljudje na Luni«, ki sta prinesla v svet znanstveno-fantastičnega filma

živahen humorizem in pristrčno satiro; s tem pa nekaj pristnega življenja v pesimizmu, s katerim večina umetnikov gleda na prihodnost.

Na splošno je torej letošnja izdaja Festivala znanstveno-fantastičnega filma popolnoma uspela. Zadovoljivemu izboru za festivalski program, ki je stal nemalo truda ravnatelja festivala Gastona Schiavotta, in izvrstnemu sporedu retrospektivne razstave, ki jo je pripravil Gianni Comencini, je dobro odgovorilo tudi občinstvo, ki je vsak večer prišlo v velikem številu na Grad. Pa se nekaj moramo omeniti. Letos je bilo tudi vreme precej ugodno in samo enkrat se je zaradi slabega vremena prireditev preselila zvečer v Avditorij. Tako se je vsaj enkrat prelomila tista tradicija, ki prinese vsakikrat neurje, ko je na Gradu kaka pomembna prireditev.

Sergij Vesel

NOVA ŠTEVILKA REVJE »TRIESTE«

Izšla je nova številka revije »Trieste«, ki objavlja med drugim obširen prispevek Mitje Volčiča o ukinitvi ljubljanske revije »Perspektive«. Na naslovnih straneh prinaša revija »Trieste« klišé naslovne strani ukinjene slovenske revije z vprašanjem »Kaj se dogaja v Sloveniji?«. Volčič v svojem prispevku objektivno prikaže ves razvoj zadeve s »Perspektivami«, zlasti debato, do katere je prišlo med predsednikom ideološke komisije centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Kavčičem in uredništvom »Perspektiv«.

REŽIM IN PESNIK

Sviciarski dramatik Friedrich Dürrenmatt je povedal, da so sovjetske oblasti izpustile leningrajskega pesnika Josifa Brodskyja, ki je bil na prisilnem delu v arhangeljski pokrajini ob Lednem morju. Na nekem sovhozu (državnem posestvu) je moral voziti in raztresati gnoj.

Dürrenmatt je pojasnil, da je zvedel to od nekoga tesnega Brodskyjevega prijatelja v Moskvi med svojim nedavnim potovanjem po Sovjetski zvezi.

DVE IZDAJI »SODOBNOSTI«

Kot smo zvedeli, je julijska številka ljubljanske revije »Sodobnost« dejansko druga izdaja, kar je razvidno tudi iz označbe 7a. Ni znano, kaj se je zgodilo s prvo izdajo.

AFRIŠKI BOBNI NA GRADU SV. JUSTA

Sredi afriške vročine je prišel v torek zvečer k nam še en košček črne celine: folklorni plesni ansambel iz Gvineje. Med obzidje gradu Sv. Justa se je vsul slap čudovitih barv in divjih zvokov črnskih bobnov. V ozadju visoka palma, ki se je temno odražala na jasnem nočnem nebu, ob straneh črnske kože: pred tem kulisjem nam je kakih 50 plesalcev in pevcev, odetih v slikovita oblačila, prikazalo svoje plesne. Telesa ne poznajo počitka, tudi med petjem se vse giblje v ritmu glasbil.

V prvem delu so prikazali češčenje boginje rodovitnosti in dve patetični ljubezenski zgodbi. Obe se tragično končata s smrtjo zaročencev, katera ločijo enkrat nadnaravne sile, drugič pa maščevalni tekme.

Drugi del je bil vsebinsko manj zahteven, a pestrejši: plesi polni ognja in akrobacij; zbor in orkester, sestavljen iz prečudnih glasbil, katerih glasovi so se prečudovito spajali in ustvarili edinstven efekt: humoristična zgodbica treh muzikantov, ki se potegujejo za isto deklo. Ob koncu pa še mimohod plesalcev in pevcev, ki so nastopili v prejšnjih točkah.

Luči so že ugasnile, a močni aplavzi so še enkrat priklicali na oder bobnarje in akrobate, ki so s svojo ognjevitostjo skoraj hipnotično vplivali na publiko.

Marija Martinuzzi

NAJDEN KLJUČ ZA JEZIK ETRUŠČANOV?

Italijanski arheologi so pred kratkim našli tri zlate liste s pisavo v etruščanskem in kartaginškem jeziku, ki bodo mogoče pomagale pri razreševanju skrivnostnega jezika Etruškov. Te zlate tablice so odkrili znanstveniki pri Santi Severi, kakih 50 kilometrov severno od Rima, v nekoč po Etruščanih naseljenem ozemlju, na kraju, kjer je v predrimski dobi ležalo etruščansko pristaniško mesto Pyrgi.

Profesor Massimo Pallottino, strokovnjak za etruščanski jezik in pisavo, je ugotovil, da sta dve tablici popisani v etruščanskem in ena v kartaginškem jeziku. Ni izključeno, da ustreza kartaginškemu besedilo napisom v etruščanskem jeziku. Če bi to držalo, bi bil to velik korak naprej v razreševanju etruščanskega jezika in pisave, od katere so do sedaj mogli razbrati le odlomke. Kartadžanski jezik in pisava pa sta znana. Doslej pa niso še nikoli našli kakega etruščanskega besedila s tujim prevodom, da bi dobili tako ključ za njegovo razšifriranje. Morda se je to zdaj posrečilo.

MASCHERINIJEVA RAZSTAVA

Mascherinijeva kiparska razstava v gradu grofov Turn-Taxis v Devinu bo ostala odprta do septembra, kot so naznanili. Razstava vzbuja izredno pozornost v javnosti.

Publikacija o beneških Slovencih

Tudi letos je izšel ta droben, pa vsebinsko zanimiv in pester koledar-almanah, namenjen prebivavstvu Beneške Slovenije in zlasti izseljencem v tujini, ki čutijo domotožje po njenih lepih gorah in dolinah, po prijaznih vaseh in zlasti po topli domačiji. Publikaciji so izdali s svojimi prispevki izseljenci v Belgiji, uredil pa jo je — kot vsako leto — prof. Rado Bednarik.

Za koledarskim delom z navedenimi godovi katoliških svetnikov — to poudarjamo v toliko, ker izhajajo tudi koledarji brez katoliških svetniških men — najdemo na prvem mestu pesem »V Trinkov spomin«, ki je sicer priloznostna, a iz nje diha topla ljubezen do pokojnega pesnika in dobrotnika Beneških Slovencev. Rado Bednarik sam je prispeval članek »Hiša, ki ga je vzgojila...«, v katerem prikaže zgodovino domačije, na kateri se je Trinko rodil. Iz članka izvemo, da je bil Trinkov rod iz Cepletišča, odkoder se je preselil na Tarčun Ivanov praded Stefan, rojen leta 1735. Avtor članka nam prikaže tudi leta Trinkovega obiskovanja osnovne šole. Med drugim zvemo, kdo so bili njegovi prvi učitelji in komu gre zasluga, da je Trinko sploh prišel v višje šole. V koledarju najdemo tudi nekaj odlomkov iz Trinkovih pesmi.

Kar zadeva druge prispevke, naj najprej omenimo narodopisne. Objavljena je stara ljudska beneško-slovenska božična pesem »Po mjestu sta hodila« in še tri druge posvetne. V publikaciji pa najdemo tudi nekaj umetnih pesmi s preprosto tematiko, kot na primer »Pismo iz tujine«, ki jo je napisal Dino Del Medico in ki izraža domotožje iz-

seljenca. Zanimiv je tudi kratek članek »Naši priimki«, ki sicer ni podpisan, a pomeni nedvomno upoštevanja vreden prispevek k raziskovanju slovenskih družinskih imen. Avtor razlaga v njem izvor priimka »Kjačič« in ga najde v besedi »čičič«, to je dedek. Razloži nam tudi priimek Bratig. Tega pa iz besede »bratič« to je bratec.

Za zgodovinarje teh krajev bo nedvomno nekaj bere v studiji »Slovenski vikarijat Terske doline«, v kateri je navedena stara listina iz leta 1694, ki govori o uporabi slovenščine v dušnem pastirstvu. Avtor studije je podpisan samo z začetnicama C. V. Med članke, ki imajo zgodovinsko vrednost kot prispevek k domači zgodovini krajev v Beneški Sloveniji, pa tudi kot prispevek k umetnostni zgodovini, moramo uvrstiti kratek spis »Starinska cerkev«, ki opozarja na v gozdu skrito starinsko cerkvico svetega Silvestra v samotni dolini pod zaselkom Pikoni. Na cerkveni steni stoji letnica 1498, poleg imena »mojstra Lucasa«, ki jo je zgradil.

S tem smo omenili le manjši del prispevkov. Ostali obravnavajo razne aktualne dogodke, kakor na primer smrt papeža Janeza XXIII. in ameriškega predsednika Kennedyja, ali pa prikazujejo lepote in zanimivosti Beneške Slovenije. Precej prispevkov pa je tudi jubilejnega značaja. Opozarjajo namreč na jubileje uglednih mož Beneške Slovenije, zlasti duhovnikov. Na koncu najdemo nekaj koristnih podatkov. Publikacija šteje 120 strani ter je tudi bogato ilustrirana. Zasluži si, da bi našla mesto v vseh slovenskih družinskih knjižnicah.

GOSPODARSTVO

Kmetijski obračun leta 1963

Pravo sliko o kmetijstvu lahko dobimo samo na podlagi številke Statističnega urada in za lansko leto — 1963 — so dosedaj zna- ne naslednje:

Zaposlenost: V začetku l. 1963 je bilo zaposlenih v italijanskem kmetijstvu 5.521.000 ljudi. Do konca leta se je to število skrčilo na 5.243.000 ali skoraj za 300.000 oseb, večinoma moških v starosti od 15 do 30 let. Od vseh v kmetijstvu zaposlenih pripada še samo 24% tem letnikom, dočim se množi odstotek nad 65 let starih in odstotek žensk. Od celotnega italijanskega prebivalstva s peča s kmetijstvom še približno $\frac{1}{4}$ ali 25%.

Strojni park za mehanizacijo kmetijstva se je pomnožil za 90.000 strojev, od katerih je bilo 40.000 traktorjev.

Višina kmetijske proizvodnje se ni mnogo spremenila: V primeri s prejšnjim letom se je znižala proizvodnja iz živinoreje za 3%, iz žitoreje pa za 15%, a ta izguba je bila krita s 5% višjo drevesno proizvodnjo — olive, sadje in grozdje — in z 2% višjo proizvodnjo travnatih rastlin, povrtnin in polščin.

Kosmata tržna proizvodnja je bila cenjena na 4.360 milijard lir ali za 200 milijard več kot v letu 1962. Čista tržna proizvodnja pa ni zrastle niti za polovico od 200 milijard, ker so stroški narastli za 104 milijarde na 1.001 milijardo. Kmetijski dohodek je sestavljen iz 81 milij. stotov žita, 37 milij. st. koruze, 43 milij. st. krompirja, 28 milij. st. paradižnikov, 70 milij. st. povrtnin, 79 milij. st. sladkorne pese, 52 milij. hl. vina, 33 milij. st. sadja, itd.

V zunanji trgovini s kmetijskimi pridelki se je uvoz povečal od 700 na 1.000 milijard, izvoz pa je padel od 409 na 389 milijard. Te številke pomenijo, da se viša notranja potrošnja in da so na zunanjem trgu gotove težave za uveljavitev italijanskega izvoza. — V zunanji trgovini zavzemajo 276 milijard, uvoz koruze pa nad 120 milijard.

Osební letni dohodek v kmetijstvu zaposlenih se je lansko leto dvignil za okoli 50.000 lir — tako trdi prof. Albertario, ki je priznan gospodarstvenik. Ta povišek razvi-

»CYCOCEL«

Na zborovanju biologov in kmetijskih strokovnjakov iz Združenih držav in iz sedmih drugih držav v Ženevi so predstavili nov kemični izdelek v prid poljedelstva, ki bo lahko naravnost zrevoucioniral poljedelstvo po vsem svetu. To kemično sredstvo napravlja rastline krajše, a odpornejše proti suši, slanosti pustih tal in proti uničevalnemu vplivu vetra in dežja.

Ta kemični izdelek se imenuje »Cycocel«. Množično ga bo začela izdelovati v enem letu družba »Cyanamid«. Več strokovnjakov na ženevskem zborovanju je poudarilo učinkovitost tega sredstva, ki je bila dokazana s preizkusi na rastlinah v lončkih, v umetnih gredah in tudi zunaj na prostem v navadni zemlji. Družba Cyanamid preizkuša zdaj sredstvo Cycocel na obsežnih terenih v Michiganu ter preučuje njegovo učinkovitost v različnih bioloških in klimatskih pogojih.

dimo na grobo iz tega, da je čista skupna vrednost pridelkov nekoliko večja od lanske, zaposlenih pa skoraj 300.000 ljudi manj.

Bo pa še dolgo trajalo, preden bo italijansko kmetijstvo lahko nudilo svojim zaposlenim iste dohodke, kot jih imajo zaposleni v drugih pridobitvenih panogah. Tudi uravnovešenosti v okviru SET-a italijansko kmetijstvo ne bo tako kmalu doseglo, ker imajo nekateri kmetijski pridelki v državi previsoke cene: goveje meso, pšenica, sladkorna pesa, maslo, sir in še kopica drugih.

Težko pa je tudi urediti vprašanje delovne sile: za kmetijstvo ni na razpolago delovne sile kljub rastočemu številu brezposelnih v industriji. Delavci nočejo obdelovati zemlje, a izgleda, da se bližajo časi, ko jo bodo morali obdelovati, če bodo hoteli jesti.

—0—

IZVOZ IZ BALKANSKIH DRŽAV

V tržnih poročilih Italijanskega izvoznega urada iz Münchena beremo, da se na nemških trgih glede marsikaterega pridelka že čuti konkurenca balkanskih držav, zlasti Bo'garije, Grčije in nekoliko tudi Jugoslavije. Letos je bilo čutiti konkurenco pri češnjah, zgodnjih paradižnikih in jagodah, sedaj pa pri breskvah in marelicah. Glede breskev je velik konkurent Grčija, ki je letos pridelala skoraj še enkrat toliko breskev kot lansko leto in upa izvoziti okoli polovice pridelka ali okoli 400.000 stotov. Grški pridelok češenj je dosegel letos 135.000 stotov, pridelok jagod 44.500 stotov in pridelok marelic 220.000 stotov, povsod znatno več kot lani.

ŠKROPIVOM MORAMO DODATI LEPIVA!

Ce hočemo povečati učinek posameznega škropljenja, moramo posameznim škropivom neposredno pred škropljenjem primešati nekoliko lepiva (adesivo). V trgovini je več vrst lepiv, v glavnem so vsa dobra.

Lepivo ima nalogo, da napravi škropivo bolj lepljivo, da se boljše oprime listov in da ostane več časa na njih. Takega škropiva ne izpere vsak dežek in zato posamezno škropljenje več zaleže.

Reja puranov se širi

Vedno večje povpraševanje po mesu in mesnih izdelkih je poživilo tudi rejo puranov. Računajo, da je sedaj v Italiji približno 1.8 milijona puranov ali 1.6% vseh perutninskih glav.

Za rejo so najbolj primerne zgodnje pasme, take ki dajo v 3-4 mesecih 2.5 do 3 kg težke živali. Izvedenci pravijo, da se ne izplača rediti preko navedene teže.

Pura znese letno kakih 70 jajc s srednjo težo 90 gramov. — Težavna je vzreja mladih purančkov, to je od izvalitve do 6 tednov starosti. V ti dobi pogine največ purančkov radi prehlajenja, to je vsled menjavanja toplote iz toplega v hladno. Nevarna sta pregrevanje in prehlajanje. Tekom prvega tedna mora biti okoli purančkov to-

Deželno društvo gobarjev

Deželno društvo gobarjev ima svoj sedež v Vidmu in njegov naslov je: Gruppo Micologico Regionale »Friuli-Venezia Giulia«, Udine piazza Patriarcato 3.

Društvo si je postavilo za namen razširiti in poglobiti poznavanje gob, da se ne bodo pojavljala zastrupljenja. V ta namen organizira razstave gob, urejuje slikanico koristnih in strupenih gob, prireja predavanja s skioptičnimi slikami, in se sploh poslužuje vseh mogočih pripomočkov za čim temeljitejše poznanje gob. — Društvena članarina znaša za redne člane 500 lir, za podporne pa 1.000 lir.

S samimi članarinami pa društvo ne bi moglo razviti posebno p'odovitega delovanja in zato je podpirano tudi od oblasti, posebno od provincialne uprave.

NOVI AVTOMOBILI V ITALIJI

Preučevanje podatkov o registraciji novih avtomobilov v Italiji v prvih štirih mesecih letošnjega leta je pokazalo, da je bilo registriranih na novo 333.425 avtomobilov. Od teh jih je bilo 273.963 ali nekaj nad 82% italijanskega izdelka, skoraj 60 tisoč pa je bilo uvoženih. Največ jih je bilo uvoženih iz Nemčije, skoraj 11,5% vseh na novo registriranih avtomobilov. Na drugem mestu so iz Francije uvoženi avtomobili, na tretjem pa britanski. Sledijo holandski, češkoslovaški in ameriški. Uvoz tujih avtomobilov se je v prvi tretjini letošnjega leta zmanjšal samo za 187 avtomobilov.

Razsolitev morske vode

Sovjetski tisk poroča, da izdelujejo načrte za gradnjo velikih atomskih naprav za razsoljevanje morske vode, tako da bodo iz slane vode pridobivali sladko. Sovjetski znanstveniki in tehniki so zasnovali napravo, ki bo lahko dnevno očistila soli 200 tisoč kubičnih metrov morske vode.

Glede na bojazni, ki jih je večkrat slišati, da grozi človeštvu pomanjkanje sladke vode, se torej lahko reče, da so pretirane oziroma sploh odveč, ker bo tehnika mnogo prej rešila problem cenene pridobivanja sladke vode iz morja, kakor pa bo resnično nastopilo pomanjkanje vode. Z načrti za obsežno pridobivanje sladke vode iz morja se ukvarjajo tudi v Združenih državah in v Izraelu, kjer je pred kratkim že začela obratovati taka tovarna.

—0—

PROTI OMEJITVI NEMSKEGA IZVOZA

Zveza nemške industrije se je izjavila proti temu, da bi bonnska vlada uvedla ukrepe za omejitev nemškega izvoza v nekatere države Evropske gospodarske skupnosti, kjer vlada pretirano povpraševanje po nemških izdelkih. Zveza nemških industrijcev je namreč mnenja, da bi taki ukrepi samo škodovali procesu ozdravljanja gospodarstev tistih držav, ki so posebno prizadete od pojavov inflacije.

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

Vest o poškodbi spomenika na Krnu je vzbudila v vsej italijanski javnosti veliko razburjenje in nacionalistične skupine ter organizacije so sklenile resolucije, ki so brez najmanjšega pomisleka obdožile Slovence zločina. Vse te resolucije so bile v svojih strasteh podpirane skoraj po vsem italijanskem časopisju. Maščevanje se je iz-

119 Dr. E. BESEDNJAK

vršilo in ponižanje našega ljudstva in njegovih predstavnikov je doseglo najnižjo stopnjo.

Kljub težkim uram, ki smo jih preživeli v zadnjih mesecih, smo posvetili krnskemu dogodkom največjo pozornost, ker smo vedeli, da ni naše ljudstvo povzročilo poškodbe spomenika na Krnu. Poškodbo je povzročila strela, kar smo tudi strokovno dokazali.

Trije viri

Prvi strokovnjak, ki smo ga poslali na Krn, je bil mož iz naših vrst. To je bil Slovenec inženir A. Pegan.

Dne 8. julija 1922 se je izvršila na poškodovanem spomeniku tehnična preiskava. Ker ni bila cementna malta od dne, ko je bil spomenik popravljen, še popo!noma suha, je bilo mogoče natančno ugotoviti, kaj se je v zadnjem času popravilo, oziroma, kaj je bilo pred popravo spomenika poškodovano.

S pripravnimi instrumenti so se ravno tako lahko ugotovile vse popravljene poškodbe na bronasti spominski plošči.

Pri natančni preiskavi poškodovanega spomenika se je z vso gotovostjo in z izključanjem vsakega dvoma dognalo, da ni povzročil poškodbe spomenika človek, temveč da je bil spomenik med zadnjo nevihto zadet od strele ter edino le po zračnem pritisku deloma poškodovan.

Vsi drugi sledovi, kot na primer daleč naokrog razpršeni koščki cementne malte

iz vrha spomenika, kakor tudi oni iz bronaste plošče kažejo dovolj jasno, na kakšen način je bil spomenik poškodovan.

Strokovna preiskava, ki smo jo dali narediti, je bila brez uspeha. Nihče je ni upošteval in vodil o njej računa. Najbrž zaradi tega, ker je bil inženir Slovenec.

Tedaj se je slučajno pojavil na Goriškem Navec z Dunaja, ki je bil civilni inženir za elektrotehniko. Imenoval se je Artur Fürst. Seznanili smo ga s krnskimi dogodki, ki so ga navdali z ogorčenjem.

Zgrazil se je nad nasilstvi, katerim je bilo izročeno ljudstvo zaradi poškodbe spomenika, in se čudil, da je vlada ostala brezbrizna. Parv nič se ni potrudila, da bi uradno ugotovila, kako je bil poškodovan spomenik in kdo ga je poškodoval.

Dunajčanovo mnenje

Fürst se je odločil, da gre na Krn in izvede strokovno preiskavo. Vojaški spomenik se nahaja na 2246 metrov nad morsk gladino ležečem vrhu Krna, najvišji točki Julijskih Alp v pokrajini Julijski krajini.

Spomenik je bil odkrit dne 16. junija t. l. Dne 18. in 19. so divjale nad Krnom silne nevihte.

Dne 20. junija so opazili 3 dečki, ki so ravno prišli na Krn, da leži bronasta plošča okoli dva metra pred spomenikom s prednjo stranjo navzdol obrnjeno. Dalje so dognali dečki zijajočo razpoko, ki se je vlekla od vrha spomenika na prednji in zadnji strani navzdol.

Od kovinske zvezde na spomenik in njegovo notranjost odletela iskra strele je povzročila hipno močno ogrejenje in eksplozijo prizadetih zračnih delov.

Da bi bile navedene poškodbe povzročene od človeške roke, je že iz povedanega popolnoma izključeno. Če'lo pri domnevi, da bi se moglo z orodjem izvesti silo, ki je potrebna za odtrganje bronaste plošče, bi se morali vendar poznati sledovi od prij-

mov orodja, kar se pa kljub najtanačnejši preiskavi ni moglo dognati.

Zaključek. Iz predležečega sledi:

1. Opazovane poškodbe na spomeniku so brez dvoma posledica strel, ki so udarjale med nevihto, ki je dne 18. in 19. junija razsajala nad Krnom.

2. Nameravana ali tudi nenameravana poškodba po človeški roki je v tem slučaju izključena.

3. Dokler ne bo spomenik zavarovan s strelovodom, se bodo poškodbe od strele v večji ali manjši meri ponavljale.

Gorica, dne 1. avgusta 1922.

Mišljenje vladnih strokovnjakov

Od Slovenca in Nemca izdano strokovno mnenje je imelo svoj vpliv. Generalni podkomisar v Gorici je 24. avgusta naročil skupini domačih strokovnjakov, naj izvede na Krnu preiskavo ter ugotovi, ali je spomenik zaradi izrednih krajevnih razmer izpostavljen posebni nevarnosti poškodovanja.

V slučaju take ugotovitve naj se izrazijo o morebitnih varnostnih ukrepih, ki so potrebni.

Pregledovanje krajevnih posebnosti, ne glede na geološko strukturo, je prepričalo komisijo, da je mesto zelo izpostavljeno nevihtam. Gre namreč za vrhunec gore na stiku več dolin, ki se dviguje naravnost nad okolico in zelo visoko nad vse bližnje vrhove.

Preiskava spomenika je dognala, da je bilo zvezdino ogrodje zadeto od strele. V dokaz tega se prilagajo nekateri kosi, vzeti iz te zvezde. Da bi se vsled tega preprečilo morebitne nepravilike, se predlaga sledeče:

1. Spomenik naj se zavaruje z mrežastim obrambnim sistemom, ki naj ima kratke strelovođe. Obenem se mora poskrbeti, da se strela odvede v vlažno zemljo.

2. Mramorne plošče in bronasti ščit morajo biti pritrjene k spomeniku v mali razdalji, da more zrak za njim prosto krožiti.

3. Da se obvaruje spomenik proti mrazu, ki bi mogel pri površni njegovi zidavi v razmeroma kratkem času zidovje razrušiti, bi bilo umestno ukazati, da se luknje in praznote dobro zadelajo. (Dalje)

»Moj Bog. Kako naj se vam zahvalim? Tudi palčkom bi se rad zahvalil.«

V tistem hipu pa so palčki že smuknili izza grmovja, za katero so se bili skrili, saj so slišali, da Evičin oče zdaj verjame vanje. On pa je vsem segel v roke in se jim lepo zahvalil za vse, kar so storili zanj in za Evico. Najbolj do'go pa je stiskal roko palčku Oprezalčku, katerega mu je predstavil Janez kot njihovega starosta, ki je najbolj skrbel za Evičino rešitev.

Palček Oprezalček pa je nekaj šepnil svojim tovarišem in ti so spet smuknili v gozd, a so kmalu pritekli nazaj z Evico, držeč jo za roke. Planila je k svojemu očku in ga vroče obje'a, on pa jo je vzel v naročje in se je ni mogel nagledati v svitu zarje, ki se je začela pojavljati na vzhodu. Pritiskal je tih mraz, a nihče ga ni čutil, niti Evica, ker je bilo vsem tako veselo in toplo pri srcu, a razbojnikoma je bilo vroče od jeze in strahu.

»Očka! Ljubi moj očka! Hva'a Bogu, da si prišel pome. Tako sem se bala, dokler me niso rešili ti trije dečki. Strašno pogumni fantje so, da veš, in tudi palčki,« je vsa srečna vzklikala Evica.

»Fantje, od kralja boste dobili veliko nagrado, ki je že deset let razpisana na razbojnika Spičmuha in njegove pajdaše,« je dejal Evičin oče. A tudi jaz vas bom seveda bogato nagradil, da ste rešili mojo edino hčerkico in mene, pa tudi moj denar. Kaj pa si najbolj želite?»

»Da bi mami ne bilo treba več hoditi na dnine h kmetom in da bi bila kočja naša,« so vzkliknili vsi trije hkrati.

»Oh, to željo pa vam bo lahko izpo'niti. A to je samo del, samo majhen del nagrade, ki sem vam jo dolžan. Zdaj boste šli z

Trije bratje gredo po svetu

F. J. 19

PRAVLJICA

menoj v mesto in potem bomo videli, kaj bom lahko storil za vas. Da ste bistre glave, pošteni in pogumni, o tem ni dvoma.«

»Kaj pa bomo storili z razbojniki?« je vprašal Tinček.

»Iz bližnjega mesteca bomo poslali policaje ponje,« je rekel Evičin očka. »Upajmo, da se bodo v ječi poboljšali.«

»Kaj pa, če bodo ušli, dokler ne pridejo policaji?« je skrbelo Tinčka.

»O, bomo že mi pazili nanje!« je rekel Palček Oprezalček. »Ne bojte se, da bi nam ušli. Policajem pa se seveda ne bomo pokazali, ker ti ne verjamejo v nas. Toda preden odidete, moramo praznovati zmago nad njimi.«

Vsi so bili za to, in tako so palčki odvedli svoje goste k svojim kočkam, zgrajenim iz vej, lubja in mahu, ki so bile skrite v najgostejšem gozdu, in tam so se veselili in se gostili, dokler ni bilo sonce že visoko na nebu. Potem pa so Evica, njen očka in dečki prisrčno poslovili od palčkov.

»Hvala vam, da ste nam pomagali osvoboditi gozd teh hudobnih razbojnikov,« je rekel Palček Oprezalček in stisnil dečkom roke. »In ne pozabite, da smo vaši prijatelji. Če bi nas kdaj potrebovali, kar pridite po nas.«

Dečki so obljubili in potem so se z Evico in njenim očkom podali na pot. Palčki so jih pospremili še do roba gozda in dečki in Evica so jim še dolgo mahali.

KONEC

ŠPORTNI PREGLED

Nove moči za prihodnje boje

Te dni se je v Italiji končala kupoprodajna sezona nogometašev prvih lig. Ogledali si bomo, kaj so posamezne enajststotice prodale in kaj so kupile. Začeli bomo kar z italijanskimi prvaki Bologna. Bernardinijeva ekipa je ostala nespremenjena, čeprav je kupila precej dobrih igrancev - rezerv: Maraschi (Lazio), Bui in Muccini (Spal), Turra (Catania) ter Fara (Alessandria), prodala pa je nekaj drugovrstnih nogometašev (Renna, Demarco, Lorenzini, Cimpel itd.).

Glavni kandidat za končno zmago bo tudi prihodnje leto milanski Inter, ki je stoodstotno ugodil Herrerovim željam. V tej ekipi bodo nastopali naslednji igranci: Peiro (Torino), Domenghini (Atalanta) ter Malatras (Roma). Klub so zapustili: Szymaniak, Panzanato, Zaglio, Masiero in Di Giacomo, da se omejimo samo na najboljše. Malatras bo brez dvoma še bolj utrdil obrambo.

Milan, ki se nahaja v finančni krizi, je dobil Beniteza, ki bo igral važno vlogo v obrambi. Enajstotica je tako ostala za 10/11 nespremenjena. Tudi Juventus je bila letos skromna ter kupila samo srednjega napadavca Combina, ki bo tako zamenjal Neneja (drugo leto bo igral pri Cagliariju).

Fiorentina je zamenjala skoraj ves napad. Seminario se je vrnil v Španijo, Petris in Bartu sta odšla k Laziu, Lojaco k Romi, Canella pa k Messini. Prišli so pa Orlando, Morrone in Bertini. Ob nespremenjeni obrambi bo Fiorentina igrala v napadu v naslednji postavi: Hamrin, Maschio, Orlando, Bertini in Morrone.

Torino je kupil mladega napadavca Meronija za 300 milijonov ter krilo Mantove Simonija. V napadu bosta tako ta dva igrala še s Puio, Hitchensom in Moschinom. Obramba je ostala nespremenjena.

Več igrancev je prodala Roma (Malatrasija, Orlando, Sormani, Fontano in Frascolija), kupila pa smo Schnellingerja in Nicoleja. Ekipa se je brez dvoma ošibila.

Zelo močna je postala Sampdoria, ki je dobila kar kopico odličnih nogometašev: Sormantia in Fontano (Roma), Lojaco (Fiorentina) in Mastoro (Inter). Zelo močan bo napad: Wisniewski, Lojaco, Sormani, Da Silva in Barison.

Od ostalih ekip bi lahko na kartko rekli naslednje:

Atalanta je kupila tri dobre igrance (Petroni, Bolchi in Landoni), prodala pa Domenghinija in Christensena ter ostala na isti ravni.

Novinec Cagliari si je nabavil dvojico črncev Neneja in Gallarda ter tako očvrstil napad.

Tudi Catania je kupila par dobrih nogometašev (Rozzoni, Facchin, Di Giacomo) ter jih prav toliko prodala. Navijači ekipe Genoa so hudi, ker je ošdel Meroni, čeprav so prišli drugi precej dobri napadavci: Giacomini, Gilardoni, Catalano in Cappellini. Odšla sta tudi Bean in Piaceri. Vicenza ni prodala nobenega igravca, kupila pa vratarja Patregnanija in Demarca.

Zelo so se menjale vrste Lazio, ki je kupil vrsto nepoznanih in poznanih nogometašev in prav tako mnogo prodal. V Rim so odšli Vitali (Triestina), Petris in Bartu (Fiorentina), Renna (Bologna), Christensen (Atalanta), Manganotto (Mantova). Ekipa se je torej menjala za 8/11. Tudi Mantova ni kaj posebnega kupil (Paganija in Taccolo, Cor-

rentija in Sceso), čeprav je precej prodal (kar šest odličnih igrancev).

Novinec Varese je kupil Szimaniaka, Andersona in Miniussija, nič posebnega ne zabeležimo pri Messini in Foggi.

Opazili smo, da so se učvrstile Inter, Torino, Sampdoria, nekoliko Genoa, Fiorentina in Cagliari. Malo sprememb pa je bilo pri Atalanti, Bologni, Cataniji, Foggii, Juventusu, Vicenzi, Laziu, Milanu, Vareseju. Strokovnjaki menijo, da so se letos ošibile: Roma, Mantova in Messina.

Moderni Salomon

V Riu de Janeiro so napravili anketo, kdo je najbolj popularen mož v mestu. Ljudje so naštevati imena najbolj priljubljenega nogometaša, nadškofa, neke umetnice, drugi spet skladatelja modernih popevk. Največ glasov pa je dobil sodnik Eleazar Rosa, ki mu pravijo tudi »brazilski Salomon«. To ime si je tudi zaslužil zaradi svojih nenavadnih salomonskih razzoddb, s katerimi je zavrl že marsikatero napako.

Lani je obsodil nekega šoferja, ki je povozil dva otroka, na učinkovito kazen. Dal mu je na izbiro ali 18 mesecev težke ječe ali pa svobodo pod pogojem, da bo en teden v času največjega prometa hodil po ulicah in nosil na hrbtu napis: »Zaradi prehitavanja sem pohabil dva otroka. Vozite previdno! Obsojen sem na 18 mesecev ječe ali pa da nosim ta sramotni plakat.«

Obsojenec je raje sprejel to kazen, da ne bi izgubil zaslužka kot kamijonist. Se večji pa je bil splošni učinek: vozači po mestu so začeli previdneje voziti.

Pa še drugi slučaj. — Sodnik Rosa je obsodil nekega družinskega očeta, ki je bil pijanec, da se mora vsako sredo zglašiti pri njem in poslušati enourno razlago o škodljivosti pijančevanja. Po enem mescu je bil mož ozdravljen.

Sodnik Rosa razsoja vedno najprej kot človek in potem šele kot varuh zakona. Če privedejo predenj reveža, ki je kradel iz po-

trebe, ga najprej nasiti in obleče in mu da še denar, da povrne škodo. »Življenje ni veselo« pravi ta sodobni Salomon. »Ljudje potrebujejo najprej ljubezni, potem šele pravice. V vsakem človeku tli iskrica dobre, samo razpihati jo je treba v plamen.«

Sodnika Roso spoštujejo danes tudi zločinci kot varuha pravice in ljubezni, zato je bil tudi razglašen kot najbolj priljubljen človek v Riu de Janeiro.

Odgovor bravcu

ITALIJANSKA ZASTAVA

Nedavno smo pojasnili našemu bravcu Sergiju C., kako je nastala slovenska zastava. Danes mu odgovarjamo na drugi del vprašanja, kakšno zgodovinsko podlago in simbolični pomen imajo barve italijanske zastave.

Zastava ima svoj izvor iz Napoleonovih časov. Napoleon je na svojem prvem vojnem pohodu v Zgornjo Italijo zasedel večino Padovanske nižine in je proglasil v lombardskih pokrajinah, ki so bile prej pod Avstrijo, takozvano Cispadansko republiko. Italijanski domoljubi so upali, da je prišel čas, da se osvobodijo avstrijske nadvlade, ki se je silno odločno upirala težnjam po združitvi Italije. Italijanski patriotje so sprva navdušeno pozdravili Napoleona kot prinašalca svobodoljubnih idej francoske revolucije. Prosili so ga, naj jim dovoli razviti v prvi italijanski republiki tudi lasten prapor. V oktobru leta 1796 je dovolil Napoleon novi prapor italijanske revolucije. Barve so bile povzete po francoski tribarvnici. Razlika je bila samo ta, da so uvedli namesto plave barve zeleno, menda kot znak upanja na bodočo združitve. Belo in rdečo barvo so pa vzeli na svoj prapor že jakobinci po odpravi kraljestva Ludvika XVI.

Italijansko zastavo z zeleno-belo-rdečimi barvami, razvrščenimi navpično ob drog, je v januarju 1897 sprejela Cispadanska republika kot svojo uradno. Ko se je naslednje leto razširilo ozemlje te republike še preko Pada in je bila proglašena Cisalpinska republika, je novi prapor postal simbol nove Italije. Začasno je bil odpravljen, ko je Napoleon proglasil Italiko kraljestvo pod pastorkom Evgenom Beauharnaisom.

Po padcu korziškega osvajalca leta 1815 so zeleno-belo-rdečo tribarvnico zopet dvignili italijanski karbonarji in za njimi Mazzini kot simbol svoje »Giovane Italia«. Kralj Karel Albert je dodal leta 1848 tej zastavi še Savojski grb. Ko je bila po drugi svetovni vojni izglasovana republika, je iz državne zastave zginil Savojski grb in prapor je dobil spet samo tiste barve, kot jih je imel v prvih borbah za zedinjeno Italijo.

r. b.

ŽENA IN DOM

ZA SONCNE DNI

Sonce je največji prijatelj lepote, ker koristi naši koži ter napravi žensko mlado in svežo. Paziti pa je treba na posledice prekomernega in zgrešenega sončenja, predvsem na gube in opekline.

Varovanje kože

Vsi vemo, da če smo preveč časa na soncu, čim pridemo v hribe ali na morje, dobimo hude opekline; toda se nam to vedno spet pripeti. Pazimo torej, koliko časa izpostavimo svoje telo sončnim žarkom, da se izognemo opeklinam, ki niso samo boleče, ampak puščajo ponavadi neestetske madeže na koži.

Skrb za oči

Če nosimo na soncu naočnike, nam ti puščajo seveda belo sled okoli oči. Vedite pa, da je boljše imeti to belo sled kot pa gube okrog oči, ker te ne izginejo več. Pri močni svetlobi namreč pogostoma mežikamo z očmi in tako pomagamo, da nastajajo gube okoli njih.

Okrepimo lase

Najbolj bomo okrepile lase, če jih bomo na kratko pristrgle in jih pustile naravno, brez vsakega barvanja. Izberejo si enostavno pričesko, ki

ne zahteva preveč laka in prepogostih sestankov pri frizerki. Umijte jih z dobrim hranilnim šamponom.

Ustnice

Za omehčanje ustnic uporabljajte mastno kremo, ki si jo natrite na ustnice zvečer. Poleti uporabljajte raje mastno šminke. Izogibajte se pretemnih ali vijoličastih barv, ker se ne ujemajo z zagorelo poltjo, pa tudi presvetle šminke niso več v modi!

Koža obraza

Sonce in morska voda ozdravita razne nepravilnosti kože. Posebno se to vidi pri mastni koži, suho pa je treba namazati s hranljivo kremo.

Zagorelost kože

Za pospešitev in povečanje zagorelosti kože so v prodaji številne kreme in olja. Rabiti pa jih morate na popolnoma očiščeni koži.

Ohranitev linije

Sonce pomaga tudi pri ohranitvi linije; s toploto postaja naša hrana lažja; mnogo sadja, zelenjave in hladnih krožnikov, manj maščob in močnih jedi. Ne pijmo pa prekomerno, predvsem ne ledenih pijač.

KAKO TRENIRAJO BLEJSKI VESLACI

Osmerec veslaškega društva Bled bo zastopal — okrepjen s štirimi veslači »Mornarja« iz Splita — Jugoslavijo na olimpiadi v Tokiu. Blejski osmerec je v isti posadki pred kratkim prepričljivo zmagal na veliki mednarodni veslaški regati na jezeru Rotsee v Luzernu, ki je bila zamišljena kot evropska priprava za olimpiado. Prihoriš si je dve razpisani nagradi.

Blejske veslače in še nekaj veslačev »Mornarja« vežba mladi trener Peter Klavara po lastni metodi (med drugim z dviganjem uteži z počepov), ki razvija v veslačih moč in vzdržnost. Rezultati so odlični. V dveh urah treninga dvigne vsak veslač nad 50 ton; pri vsakem počepu dvignejo veslači povprečno nad 105 kg uteži. Veslač Alojz Colja je dvignil iz počepa nekoč že 185 kg, vsi ostali nad 150 kg. Ko so začeli, ni mogel nobeden med njimi dvigniti niti 90 kg iz počepa. Te dni je trener Klavara razložil to metodo v intervjuju za »Delo«.

B
A
R
E
E

Po povesti
O. Curwooda
riše
Miki Muster

109. Izprožila je roke proti njemu in ga ljubko, nežno poklcala: »Baree! Baree!« Takrat je Baree prvič slišal svoje ime. Glas, ki ga je izgovorila, je bil tako topel in prijeten, da se mu je moral Baree proti svoji volji odzvati z nežnim cviljenjem. Če bi se pomaknil le malo naprej, bi lahko ugriznil belo, mehko roko. A še pomislil ni na to!

110. Nepeesa se ni mogla niti za palec dalje povleči pod skalo. S te strani psička ne bo dosegla. Opazila pa je, da je vdolbina pod skalo na drugi strani podprta s kamnom. Kaj, če bi izvlekla kamen in se Bareeju približala s te strani? Splazila se je izpod skale in vstala. Pierrot se je še vedno ukvarjal z medvedom, ko je začela Nepeesa izkopavati kamen.

111. Ko bi Pierrot videl, kaj dela, bi jo gotovo ustavil. Njegove ostre oči bi odkrile, kako važen je ta kamen za ravnovesje velike skale. Mogoče jo je že stoletja podpiral in preprečeval, da bi se prevrnila. Nepeesa tega ni vedela in je z veliko vnemo s palico izpodkopavala kamen ter ga odvalila. Znova se je splazila pod skalo k Bareeju.

112. Baree se je premaknil. Naslonjen na težko steno je začel slišati nokaj, česar Vitka Vrba ni mogla slišati. Začutil je neznan pritisk, ki se je vedno večal. Umikal se mu je, velika skala pa se je začela počasi nagibati! Nepeesa ni še nič občutila, nič razumela, le smehljala se je. Z glavo, rameni in rokami se je že zavlekla pod skalo in takrat...

113. Takrat je začutila na svojih ramenih pritisk skale in oči, ki so ji trenutek prej še tako nežno žarele, so se razširile v smrtnem strahu. Baree je ves preplašen zacvilil in tedaj se je tudi iz ust Vitke Vrbe iztrgal divji, strašen krik, poln blaznega strahu. Pierrot tega krika ni slišal, skala pa se je podirala in pritiskala Nepeesino telo.

114. Ob tretjem ali četrtem Nepeesinem klicu se je Pierrot zdrznil. Pogledal je proti skali in zagledal Bareeja, kako beži izpod nje in teče v kanjon, v istem trenutku pa je opazil rob obleke in hčerkinе noge v indijanskih mokasinih. Vse drugo je objela in zakrila smrtonovarna skala. Izpod nje so se slišali vedno slabši, vedno bolj zamirajoči kriki.